

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

20 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte
Judecători

Vladimir Timofti
Anatolie Țurcan
Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Gonciar Aurel în numele inculpatului Nistreanu Sergiu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

*Nistreanu Sergiu xxxx, născut la xx xx xxxx,
originar din s. xxxx, domiciliat în xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.07.2016 – 26.07.2018;
Instanța de apel: 20.08.2018 – 05.12.2018;
Instanța de recurs: 07.02.2019– 20.06.2019.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 26 iulie 2018, Nistreanu Sergiu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza de art.320 alin.(1) Cod penal, la 1 an închisoare, iar conform prevederilor art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de 1 an.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Nistreanu Sergiu cunoscând cu certitudine că, a fost obligat conform hotărârii Judecătoriei Rezina nr.2-434/2015 din 12.06.2015 și a titlului executoriu cu același număr, de a achita în beneficiul creditorului Gangan Sergiu suma de 2 700 Euro cu titlu de împrumut, conform cursului valutar la momentul executării hotărârii și 1960 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, hotărâre judecătorească menținută și devenind executorie prin neatacare, totodată fiindu-i explicate de către executorul judecătoresc drepturile și obligațiile privitor la procedura de executare, posibilitatea concilierii, precum și determinarea modalității de executare, la fel fiind și preîntâmpinat despre consecințele care pot surveni în caz de neexecutare a

documentului executoriu dat, pe parcursul anilor 2015-2018, contrar obligațiilor sale debitoare și actelor legislative care reglementează capitolul dat, intenționat și cu rea voință s-a eschivat de la executarea documentului executoriu menționat, nici nu a întreprins acțiuni în vederea stingerii creanțelor, precum și nici nu a prezentat date în confirmarea imposibilității obiective a obligațiilor avute.

Urmare a acțiunilor/inațiunilor intenționate comise de către Nistreanu Sergiu, în baza Deciziei Judecătorei Rezina din 03.12.2015, Nistreanu Sergiu a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.318 alin.(1) din Cod contravențional. Ulterior, Nistreanu Sergiu continuând acțiunile/inațiunile sale infracționale, în vederea atingerii scopului avut, contrar obligațiilor sale stipulate la art.8 și art.44 alin.(3) din Cod de executare, fără a informa și a justifica în mod obiectiv imposibilitatea de a executa obligațiile sale debitoare, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, intenționat nu a executat și s-a eschivat cu rea voință de la executare a hotărârii instanței de judecată nominalizată.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Goncear Aurel în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea înaintată, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În argumentarea apelului a menționat, că nici una din probele prezentate de procuror nu demonstrează intenția inculpatului la neexecutarea hotărârii în cauza civilă.

Menționează că contrar prevederilor art.389 alin.(1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare a fost emisă fiind bazată doar pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea inculpatului.

Mai menționează că inculpatul nu are loc permanent de muncă, are la întreținere toți membrii familiei, este de acord să execute hotărârea de judecată și a fost de acord să achite datoria în rate lunare dar a fost refuzat de creditor, fapt ce denotă lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor componenței de infracțiune prevăzute de art.320 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2018, apelul declarat a fost respins ca fiind depus peste termen.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, potrivit art.402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Instanța de apel a menționat că din materialele cauzei rezultă că copia de pe sentință a fost expediată în adresa inculpatului Nistreanu Sergiu, avocatului Goncear Aurel, avocatului Gandrabur Igor la data de 30 iulie 2018 (f.d.126-128).

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 26 iulie 2018, (f.d.113-114), inculpatul Nistreanu Sergiu și avocatul Goncear Aurel au fost prezenți la ședința de judecată. În ședințele instanței de fond, interesele inculpatului au fost reprezentate de avocatul Goncear Aurel, care a fost prezent la examinarea cauzei respective. Avocatul Goncear Aurel a depus cererea de apel împotriva sentinței Judecătorei Orhei, sediul Rezina

abia la data de 15 august 2018, după ce s-a epuizat termenul pentru căile de atac, fără a invoca careva temeiuri de omitere a termenului de atac.

Astfel, instanța de apel a considerat că nu au fost prezentate motive pentru repunerea în termen a apelului declarat de inculpat, respingându-l ca depus peste termen.

În astfel de circumstanțe, instanța de apel a reținut că apelul a fost depus de către avocatul Goncear Aurel peste termenul de 15 zile prevăzut de art.402 Cod de procedură penală, fără motive întemeiate, ce determină respingerea apelului propriu-zis, ca fiind depus peste termen.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, avocatul Goncear Aurel în numele inculpatului Nistreanu Sergiu, a declarat recurs ordinar în care, invocând temeiul de drept prevăzut la art.427 alin.(1) pct.7) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului apărarea invocă că, potrivit prevederilor art.404 alin.(4) Cod de procedură penală, participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței, poate declara apel și teste termen.

Recurentul menționează că potrivit mențiunilor din pașaportul cet. Nistreanu Sergiu, de la data 22.07.2018 până la 19.10.2018, inculpatul s-a aflat peste hotarele R.Moldova. Acest moment certifică faptul că inculpatul din motiv întemeiat nu a fost prezent la pronunțarea sentinței, de aici reiese că există temei legal pentru admiterea recursului ordinar cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursului declarat de avocatul Goncear Aurel în numele inculpatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind depus peste termen.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Colegiul menționează că conform art.427 alin.(2) Cod de procedură penală, temeiurile pentru recurs menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Conform prevederilor art.415 alin.(1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, respinge apelul în cazul în care acesta a fost depus peste termen.

Conform art.402 Cod de procedură penală termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale sau de la data înmânării copiei de pe sentința redactată, dacă legea nu dispune altfel.

După cum s-a menționat, instanța de apel a respins apelul avocatului Goncear Aurel în numele inculpatului Nistreanu Sergiu, din motiv că s-a depus peste termen.

Un apel declarat peste termen nu poate fi considerat un apel nedeclarat, astfel încât părții care nu a utilizat apelul în termenul prevăzut de art.402 Cod de procedură penală, nu i se poate îngădi dreptul de a declara recurs împotriva deciziei instanței de apel cu privire la soluția de respingere a apelului ca fiind declarat peste termen și instanța de recurs este obligată să verifice dacă instanța de apel a constatat că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În speță, Colegiul consideră că concluzia adoptată de instanța de apel este fondată și întemeiată, în acest sens indicând următoarele.

Astfel, analizând materialele cauzei, instanța de recurs a reținut că sentința instanței de fond prin care Nistreanu Sergiu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.320 alin.(1) Cod penal, a fost pronunțată la 26 iulie 2018, iar apelul a fost depus de către avocatul Goncear Aurel în numele inculpatului abia la 15 august 2018.

În atare situație, instanța de apel corect a considerat că nu există temei de a repune în termen apelul nominalizat, deoarece din materialele cauzei rezultă că copia de pe sentință a fost expediată în adresa inculpatului Nistreanu Sergiu cât și avocatului Goncear Aurel la data de 30 iulie 2018 (f.d.126-128), iar potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 26 iulie 2018, (f.d.113-114), inculpatul Nistreanu Sergiu cât și avocatul Goncear Aurel au fost prezenți la pronunțarea sentinței în privința acestuia.

Odată ce, potrivit legii, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței, și respectiv curge de la această dată, precum și se constată că întârzierea termenului de declarare a apelurilor nu este determinată de motive întemeiate, rezultă că apelurile sunt declarate tardiv, adică sunt depuse peste termen.

Astfel, pentru Nistreanu Sergiu termenul de 15 zile de declarare a apelului s-a început din data pronunțării sentinței, adică 26 iulie 2018.

Potrivit art.403 Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Conform art.404 Cod de procedură penală, apelul peste termen poate fi declarat de către participantul la proces care a lipsit atât la judecarea cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Colegiul penal menționează că, repunerea în termen este o prerogativă a instanței de apel, care urmează să se pronunțe cu motivația respectivă în textul deciziei, or, în cazul dat concluzia adoptată de instanța de apel este legală și întemeiată, deoarece apelul s-a depus peste termen.

Concomitent, Colegiul penal menționează că soluția de respingere a apelului ca depus peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal, or, în cazul în care apelul este tardiv, judecata nu mai are loc, deoarece instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația în vigoare.

Reieșind din cele menționate, Colegiul concluzionează că avocatul Goncear Aurel nu a folosit calea de atac apelul pentru a contesta hotărârea primei instanțe, instanța de apel nu s-a expus asupra circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și asupra legalității sentinței, prin urmare nu există temei nici pentru instanța de recurs de a se expune asupra motivelor indicate de către acesta în recursul său și se impune soluția respingerii pe acest temei a recursului declarat, cu menținerea deciziei instanței de apel drept legală și întemeiată.

9. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Goncear Aurel în numele inculpatului Nisteanu Sergiu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe *Nisteanu Sergiu xxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 18 iulie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac